

NOGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt.
Évesgyedre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Külföldi elcsúszás a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

A lap szellemi részére a nyíltárra vonatkozó minden
költségnek a szerkesztőség kifizető.
Bel- és külföldi hírlapok számára hirdetésményeket el-
fogad. Nagy Károly hirdetmény-közzététel iródnja
Budapesten, 3. dob-utca, 14. sz. 2. ajtó.

Hirdetések díjai:
Öt hasábos poltisor 5 kr. Bélyeg minden bel-
társasági 20 kr.
Nyíltárra garmond sora 20 kr.

Nagyobb és többeszeri hirdetések jutányosan
csökkenthetők.
Külföldi pénzek, reclamatiók, és hirdetések
a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok”

1878-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Évesgyedre 1 . 50 kr.
Egy hónapra — . 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadó
hoz eszmelve, — legcélszerűbben posta-
utalvánnyal — a nyomtatandó példányok
s pontos szétküldés tekintetéből, melyek
beküldendők.

B.-Gyarmat október 5.

A lelki vágy, az ember eme ki-
elégíthetetlen szomjúsága, olyan után
eped, amit nélkülöz. E vágy és az azzal
párosult törekvés mindig a jobb álla-
pot megteremtésén fáradozik. Oly
mossa van a cél, és oly meredek
az útja, hogy az ember, mire előri,
a fáradságban összeomlik. Hát még
a társadalmi célok! Év tizedek
röpülnek a feneketlen mult sötétbe,
anélkül, hogy a társadalmi jóléthez
egy porazemmel hozzájárultak volna.

A társadalmi élet feladata egy-
felől az egyén személyes jogainak
biztosításában, védelmezésében, más-
felől pedig személyes jólétének elő-
mozdításában, eszközítésében rejlik.
Az egyesek jogszabadsága és jóléte
együttvéve a társadalom virágzó álla-
pota, ugyanannak legteljesebb boldog-
sága. És a társadalmi élet célja. A
közérdekek mind a cél felé mutatnak.
Mindnyájunknak a cél felé kell
törekedni.

Midőn társadalmi viszonyaink
hú képét, állapotaink miben létét
keressük, első sorban azon tényezőket
kell felkutatnunk, melyek társadalmi
szükségekből kifolyólag a közös cél
felé törekvésére életbe vannak léptetve
s a haladás biztosítására szakadatlan
tevékenységben tartanak. E tényezők
rá mutatnak közérdekeinkre a kija-
lölők ezek fejlesztésének módjait. Ime:

A közbiztonság megállapítása, a
belnyugalom megőrzése, a társadalmi
rend fenntartása, jogaink érvényesi-
tése, igényeink szabályozása, közja-
vaink fejlesztése, közbiztonság orvoslása
mind társadalmi érdekeket képvisel-
nek. A közigazgatásban ilyen célra
ható tényezőket kell keresnünk és
életbe léptetnünk.

Ezek fejlesztése biztosítja a társa-
dalom fennállását.

Ha szabad a társadalmi életet

egy munkálkodó gépezethez hasonli-
tani, úgy a hatósági szervezet a gép-
nek csak kormányzója, de a munkál-
kodó tagokat a tevékeny polgárok
képezik. Igen, az élet minden igénye,
az egyén minden érdeke önmunká-
ságra utal. Egyiknek pennájára, má-
siknak testi erejére vár a feladat. A
közjólét csak közmunkaságon virul-
hat fel. A közmunkaság a közérde-
keknek ismét egy második sorozatát
tárja fel.

A különböző életpályáknak keres-
nünk, teremtenünk kell olyan állapo-
tot, melyen a munka gyümölcsöt ter-
melhessen. Ez a tudomány, művészet,
ipar, kereskedelem, közgazdálkodás
felvirágoztatásának alapfeltétele.

E feltételek megoldása eszközli
a közjólétet.

A közrend és közjólét a apja
az emberi működésnek. Ez pedig
forrása az emberszeretetnek. És a tár-
sadalom magasabb intézménye erre
az emberszeretetre van felépítve. Az
emberszeretet anyaga a társadalom-
nak. Virág nyílik léptei nyomán a
áldás kíséri minden tetteit. S míg
ilyenek néposítik be társadalmi éle-
tünket, addig zálogát bírjuk annak,
hogy társadalmunk biztosan halad
előre, célja felé. Igen.

Rend, munka, és emberszeretet
vezet a cél felé.

Egész feladatunk tehát, midőn
társadalmi életünk felvirágoztatása, me-
gyénk, közjólétének emelésére töre-
kedünk, arra utal: hogy megazilár-
dításuk mindenben a rendet, munkára
fordításuk időnként a meghonosításuk a
körünkből gyakran száműzött ember-
szeretetet.

Olyan társadalomban, olyan köz-
ságnak, hol rend, munka és ember-
szeretet uralkodik: elsimulnak az
ellentétek a közügyek előtt, elenyé-
szenek a magánérdekek a közté-
nyek előtt. Ott a hibát nem hibákkal orvosolják, de
módokat keresnek, teremtnék a javi-
tásra. Ott a külön nézetek nem ellen-
ségeket, nem ellenségeskedéseket szülnek:
de módot nyújtanak a dolgok tárgyi-
lagos elemzése által mélyebbre ható
érvekkel meggyőződéseket eszközölni.
Ott a közügyeket nem közös harc-
czal, de közös munkával szolgálják.

Ilyen szellem vezérli a társa-
dalmat célja felé.

A melyik társadalmat megáldja
az Isten, azt rend-, munka- és ember-
szerető polgárokkal ajándékozza meg.
Ilyen polgárok közt szétoszlik utolsó
korláta is annak, mely egykor sötét
időkben az embereket osztályokba
csoportosította. És a társadalom tagjait

személyes bizalom, egymás iránti
tisztelő, őszinte jóakarat kapcsolja
egybe. Ilyen erkölcsi kapocs teszi
lehetővé az erő egybegyűjtését s
együttműködését minden szent
ügynek felvirágoztatását.

Ilyen társadalmi viszonyokért
lelkeseülünk mi. Ilyen erkölcsi alapot
kívánunk megyei életünknek.

N. F.

A megyei közkórház.

Megyénk humanitárius intézkedéseinek
költségkivétel legszembetűnőbbé fog tartozni a
megyei közkórház felállítására. Aki tudja,
hogy a közkórház egy mily szánandó hely-
zetben van megyénkben, az ezen helyzetnek
megjavítására szolgáló bármily intézkedést
örömmel üdvözölhet. A megyében egy két
rendszeren kórház állott rendelkezésre ama
számtalan véginségre jutott szenvedőknek,
kiknek a társadalom mefeledkezett segé-
dését nyújtani. Ezen kórházak azonban
valóságos siralomházak voltak, hová az
elhagyott betegek azért szállították, hogy
az örökhalálra ott biztosan elkészülhesse-
nek. E kórházak egyesek jótéteményeiből,
bizonytalan adakozásokból tartattak fenn
a tengődtek máig holnapig. Itt volt az
ideje tehát, hogy a közkórházak ügyét a
megye vagy a pártfogás és felügyelet alá;
a megye, mely a jótétemények közvetítésé-
ben és a humanus kérdésekben noha sem
maradt hátra.

A szept. 29-ki értekezlet elhatározta,
hogy a legközelebb megtartandó özi köz-
gyűlésen megteszi javaslatát a megyei köz-
kórház érdekében. A javaslat szerint két
kórház építtetnék a megye területén, egyik
B.-Gyarmaton, a másik Losoncban. Az elő-
allítási költségek fedezetül az államadó
minden forintja után kivetendő egy kraj-
czár fog alapul szolgálni, mely 3 év alatt
15 ezer forintot kifizetné. Hogy
azonban az építkezés már a jövő tavasszal
megkezdhetessék, a megye 10,000 forintot
előlegez a célra, mely 3 év alatt a kraj-
czáros adóból megtérítetik. B.-Gyarmat vá-
rosa részéről felajánlatot mintegy 7000
frtra menő kórházi alap, — a biztos remél-
hető, hogy Losonc városa a mintegy 12
ezer forintot tevő kórházi alapját szinté fel
fogja ajánlani.

Igazgy a „Losonci Híradó” 14-ik szá-
mában ígéretét beváltva Polux a közgyű-
léssel azzal mulattatja olvasó közönségét
„Egyik levelezője igazgy úr nevében, meg-
felelt ugyan az én alaptalan vádajaimra, de
mivel a hivatalos adatok teljes szövegének
csak most jutott birtokába, kötelességemnek
tartja azokra reflektálni és pedig annál
is inkább, minthogy kellő világosságra he-
lyezik a kérdést és kétségtelenné teszik,
hogy a nevezett úrnak nem lehetett egyéb
célja, mint félrevezetni a közvéleményt a
tanfelügyelő kontójára a babérokat szerezni
egy szívalombarcban, mely a „Nógrádi
Lapokban” megjelent a maga Saucha Pau-
sáját is. „Előre becsátván, hogy egyszerűen
nem igaz az, amit Reményfy úr állított,
hogy t. i. az iskolalátogatók a miniszteri-

umnak Nógrádból még fel sem terjesztettek,
mert az folyó évi április hó 24-én 361. sz. a.
megtörtént. Közül az érdekes iratokat, me-
lyek egykor a nógrádmegyei tanügy tör-
ténetéhez becses adalékként foglalkoztak
hatni.”

Alaptalanok voltak e a közigazgatási
bizottságban általam felhozottak? és mily
sikerrel felelt meg, azokra igazgy úr, az
olvasó közönség elhírlására tartozik. Biz-
tosítom mindazonáltal igazgy urat, miszerint
azon céljától, hogy engem közigazgatási
bizottsági kötelemem teljesítésében elnémit-
son, sokkal távolabb áll, mint annak előtte
volt.

Lehetetlen azonban a figyelmes olva-
sónak meg nem tűküzni a felelt: hogy a
hivatalos adatok teljes szövegének augusztus
havától csak most jutott igazgy birtok-
kába, ezen tényállapot kiáltóan tanúsítja:
hogy a tanfelügyelőség lajstromozása és
irattára mily kitűnően pontosan és
hangya szorgalommal kezeltek.

Mintha pedig nekem más célom nem
lett volna, mint a közvéleményt félrevezetni
és a tanfelügyelő számlájára egy szél-
malombarcban babérokat szerezni, szolgál-
jon válaszul, hogy közvéleményt teremteni
nem áll egyecsek hatalmában, azoknak
egyesek tolmácsolni lehetnek ugyan, azon-
ban a közvélemény, valamint a hatalmasok
szembunyorításai, ép úgy szélmalombarc
által magát megingattatni nem enged, a
tekintetben tehát a nagysága békében gyug-
hátik szerzett martir koszorójára. Nekem
pedig babérokat szerezni soha, legkevésbé
a tanfelügyelő számlájára, — nem lehetett
eszméimben, nem egyedül azon oknál
fogva, mivel kitűnőtetések után nem vágyó-
dom, hanem főképp, mivel a tanfelügyelő úr
számláival üzörkedni a legáltalánosabb
malomtaposási munka volna.

A „Losonci Híradó” szerkesztőjének
azon alaptalan kifejezésére „nem igaz az,
hogy az iskolalátogatók névjegyzéke a mi-
nisteriumnak Nógrádból még fel nem ter-
jesztették, mert az folyó évi április hó 26-án
361. sz. a. megtörtént” az illető szerkesztő
úr megfogja engedni, ha kételyem továbbá
is fentartom, még pedig azon egyszerű ok-
ból, minthogy tanfelügyelő úr nagyságától fo-
lyó évi júniusban megtartott közigazgatási
bizottsági ülésben hozzá intézett interpel-
lációra azon választ nyertem, hogy ő már
a névjegyzéket összeállította ugyan, azon-
ban a kijelöltekhez intézett felszólításból
kifolyólag az illetők még nem választottak
az iránt, vajjon azt elfogadni hajlandók-o
vagy sem? melynek beérkezéig a felter-
jesztését nem teljesíthet, már pedig a tan-
felügyelő úr hivatalos előadása körében
sokkal inkább tudhatja azt, vajjon a fel-
terjesztés április havában megtörtént. Mint
a „Losonci Híradó”-nak szerkesztője. Mind-
azonáltal ha esetleg ő nagysága már április
havában a felterjesztést eszközölte és azon
cserekönyvéből megfeleldkezve, sőt jelzett
interpellációra adott válaszával a bizotti-
ságot vélem együtt tévedésbe ejtette, vajjon
kitűnő szorgalmat tanult-e az? hogy noha
a népművelési törvény már 1876. évi június
havában életbe lépett és annak 8. §-nál a
törvényhatóság képviselő testülete által ál-
landó népművelési bizottság alakítandó, —
melynek az iskola látogatóikkal ideigle-
nösen megbízottakon kívül, a törvényható-
ság területén levő vallás felekezetek egy

egy választottja is tagjai, annak, ellenére 1876. évi június havától 1878. évi április haváig az iskoláslátogatók névsora általa össze nem állított, melynek folyamánként mai napig Nógrádban az állandó népnevelési bizottság még nem alakulhatott, míg ezen bizottságok más megyében régan működnek.

A hivatalos teljes szöveg adata, mely Karagýna volt altanfelügyelőnek, ő nagy-méltósággal intézett meglegetést tőkrői visma, egyedül azon szerény megjegyzést bátor-kodom kockáztatni, hogy ha téve, mind azon vádak, a melyekkel Karagýna úr a közönségi iskolásképeket — úgy felváltól — elhalmozta, valók lennének, valjon ezen körülmény feljegyzett-e Karagýna urat a passzívára? és neme ezen mulasztásoknak gyökörös orvoslása indokból tanfel-egyelő úrnak elodáshatán feladata leendőtt a közönségi iskolákat és tanügyi viszonyokat vaskezeivel rendezni, mely kötelességének aligha felelt meg azon mulasztásával, hogy 1876. évtől az iskolák meg sem látogattak, sőt az iskola látogatók még kinevezve sem lévén, az állandó népnevelési bizottság sem alakulhatott meg, annál kevésbé, hogy a közigazgatási bizottsággal valótló a jel-zett hiányoknak orvoslása csak megkísérle-tett volna. Kétségtelenül igaz tehát, mi-szerint az általa közölt érdekes iratok egykor a nógrádmegyei tanügy történetéhez nem becses, hanem gyászos adatok fog-nak szolgálni.

Ezzel igazán irányában a hírlapi po-lamiát véglegesen befejeztemnek nyilvánítom.

Reményi József.

Nyilatkozat és nyilvános számadás

T. Szerkesztő úr!

Midőn elődöm t. Zámory István úrtól a b. gyarmati nyári szinkör pénztárát által venni kéntelenítettem, azon körülmény volt az oka, hogy elődöm, midőn innen elköltözi szándékozott két ízben is össze hívta hírlapi-lag és körözés útján is a nyári szinkör egy-let részvényeseit, de első ízben senki, má-sodszor alig 4 részvényes jelent meg, ezek-között alólított is.

A kögyűlés tárgyát 1-ször az évi pénztári számadások előterjesztése. 2-szor az egylet köztgyeire vonatkozó indítványok feletti tanácskozás. 3-szor az igazgató vá-lasztása képezte volna.

Zámory igazgató úr ezen csekély szá-mú tagok előtt lekészött, nem lévén senki kérelmé, kinek a szinkóra vonatkozó íromá-nyok és pénztár általadathatott volna, a je-len volt két részvényes tag engem szólított fel a pénztár és írományok átvételére, sok-szorosan megköszöntem ezen megtisztelte-t és tisztágot, de a két tag jegyzőnek fogván meg Mikován János urat e ezen tiszt-séget jegyzőkönyvileg rodm ruházták. Ezen kényszerítésgből átvetttem az írományokat és a pénztárt.

Fentebbi előzmények után nem tartom-magamot még ideiglenes nyári szinkör gaz-dájának sem; de midőn az írományokat és pénzt elődömtől átvettem és a nyári szin-örad befejezve lévén, kötelességemnek tar-tom legalább a pénztár állapotáról nyilván-nyoman beszámolni.

1877. évi pénztári maradványt elődömtől átvetttem 232 forint 81 krt. Melyből azonnal 200 forint a helybeli nagy takarékpénztárba helyeztem el, gyümölcsözés végett. Száma-dás alatt maradt 32 forint 81 krt.

A nyári évadba tartatott Völgyi György társulata által összesen 52 előadás, ezekből kettő műkedvelői, kettő akadály miatt elő nem adatott, egy mint a társulatnak mit sem jövedelmező, elengedtetett, fizetett tehát Völ-gyi 47 előadásért 5 forinttal 235 forintot ehhez hozzá véve a múlt évről maradt 32 forint 81 krt a bevétel összege 1878. szeptem-ber 30-án 467 forint 81 krt, ezen összegből 36 11 krt. a szinkör tükör birtoklásáért fizet-tett, továbbá Streisinger L. lakoskedő-nek még egy számlája kifizetendő lenne 256 forint körül, továbbá a Zichy uradalomnak évi hasznából 10 forint.

Évi összes kiadás, karitászajátás, szin-csolás és lakatosmunka 20 forint totz ki, a így összes kiadás 1878. évben 216 forint 11 krt-ról. 1878-iki bevétel a takarékpénztárban leletti 200 forinttal összesen 467 forint 81 krt. ellentétbe marad 251 forint 70 krt., mely összeg t. i. az idei pénztár maradvány 51 forint 70 krt. a már előbből takarékpénztárban elhelyezve volt 200 forinttal tökéltetvén, a részvénytársulat javára és további intéske-désig ott gyümölcsözni fog. Azon reményben, hogy a t. szinkör-választmány a legközelebbi évi napokban úgy saját, mint a közérdeket tekintve, magának időt veendő, a társulat vagyona köztgyeire vonatkozó indítványok feletti tanácskozni, valamint új igazgatót is választani.

Topolcsányi Ferenc,

a b. gyarmati nyári szinkör ideiglenes számadója

Egy pár szó a „Losonczy Híradó”-ban megjelent referatúra-ra.

Engedje meg t. szerkesztő úr, hogy néhány szóval visszatérjek a helybeli mű-kedvelők által rendezett előadásra, melyet a fennevezett lap t. referens „elég jó siker-rel játszott”-nak jelzett. Ez előadás mint tudjuk létrejött azon nemes buzgósnak köszönhető, mellyel hölgyeink ez ügyet felkarolták tudván azt, hogy ily uton t. i. a hasznos és mulatsággal egybekötve sokkal szebb eredmény érhető el, mint a sokféle kellemetlenséggel járó gyűjtővel. Ez volt intenciója az előadásnak. Ebből kitűnik, hogy nem teltség, nem a magát mutogathatnám, nem a nyilvánossággal kamézkodás, annál kevésbé — referens által elég szűkeleműleg megjegyzett — pártizellel vezette műkedvelőinket, de egyenesen azon vezéressé, hogy ezenedő embertársak nyomorát onyhitassék. És most „térjünk mi is a részletekre”. Azt mondja Referens, hogy nem érti B. Helén k. a. „miért jött mindig rohanva a szinkóra”. Ezt ő „semmikép sem magyarázhatja meg magának”. Referens úr ezt nem tudja, úgy ajánljuk neki, hogy a lélektan forgatva tanulja meg, miként a lélek hullámozása mindig külsőleg illetőleg a testnek külső mozulatáiban is szokott nyilvánulni, és hogy Etelkánál (Közügyekben) — ki mindig attól fél, hogy atyja elől rejtgetett tiltott szo-relmi viszonya felfedeztetik — igen könnyen magyarázható azon lázas állapot, mely inkább fut mint megy, inkább szágatottan beszéd mint társalog. Egyébiránt azt oly bölcs és szinkopadi előadásban oly jártas férfinak tudnia kellene, hogy különben a szinkopadon a szinkopad — lelki izgatottság és rendkívüli kedélyhullámozást, úgy kell alakítanunk, hogy már járás megjelölése az illető előadásnak mutassa be a közönség-nek az egész szerep jellegét. Különben, kik szintén figyelemmel — ha nem is az irig-yés Argus szemével — kísértük az előadást nem láttunk rohanást, csak élénkebb mo-gást és a szerepnek megfelelő izgatottságot. Midőn azonban Referens maga azt állítja, hogy szerepét „híven” játszta, az általa bölcsen lefedezett hibák daczára, azt kell hinnünk, hogy Referens úr egy szokott tenni, mint kiknek határozott nézetük nem lévén, úgy beszélnek, hogy „ha akarom vembes ha akarom nem!” Ez nem szép oly sokat látott sokat tanult és oly sok bölcs referatúra-ot írt férfitól! Megjegyzni továbbá Referens, hogy K. G. úr, gyengén játszott és kezeivel nem tudott mit csinálni. Ej, ej! Ármányos Referens! hát őn a szini dolgok-ban oly mély tapasztalatú férfi nem tudta azt, hogy épen a kéz tartása, a kézzel gestus az, mi még a hivatalos szinkörnek is évek hosszú során át megoldandó feladatot nyújt? Egyébiránt mi tudjuk hogy K. G. úr ép a próbák ideje alatt hivatalos kiköl-detésben járt vidéken, és daczára ennek csak hogy az ügy meg ne bukjak, feljött a főpróbára az egyetlekre, melyet hivatalos teendője engedett, sőt anyagi magánérde-kének előbe téve a jócskát, a kiküldetésből az előadást megelőző estén haza tért. Őn tisztelt úr, a vele szűlegetett bajlammal fogva, bizonyára a diurnumokat szedte volna inkább. A „Bál előtt” című darab helyett

Referens úr véleménye szerint, maas kellett volna adni, de mikor nem rendelkezhetünk oly kintűs ízléssel, minővel őn tisztelt úr bizonyára dicsekedhetik, hát csak jó volt ez is. Kárhosszajta Referens ur, hogy Harangi szerepét Arányi szinkörrel játszatták? Mi úgy tudjuk, hogy a „Bál előtt”-ben szerep-ekkel többeket kintáltak, és hogy Harangit Balraayavaszky urnak kellett volna játszani, de midőn őn ur szivesége már a „Köz-ügyekben” is igénybe vétetett, midőn még szinkörre nézve is hajos és nehéz feladat két oly különböző jellemet alakítani, de a mi legfőbb egyáltalán szerepét nem ta-láltatott, felkérte Arányi úr o szerepre, mit ő szives készséggel elis vállalt. Egyé-bíránt, ha tudtuk volna, hogy oly „fel nem fedezett genio” díszíti városunkat mint őn, bizonyára fényes deputáció küldetett volna ki felkérésére. Még egy szó és egy jó ta-nács. Őn azt állítja, hogy az előadás szán-dékosan Szontághistából állott, azaz a párt-izellel itt is főszerepet játszott. Kisvárosi életünkben egy műkedvelői előadás oly csemény mely jóval megtörténte előtt beszéd tárgya. Őnnak tehát tudnia kellett, hogy a működő urakat majdnem „kötél fogták” mi már magában kizárja azt, hogy a jelentkező vagy vállalkozó ollenzóki visszautasított volna. Ez állítása tehát határozottan és gyengén kifejezve „absurd” a szó szoros értelmében. A jó tanács: tanuljon meg édes Referens úr magyarul, mert az önhöz nem hasonló füleknek furcsán hangzik a „természeteszerűen utánzolt” mert nem tud-juk miként lehet a „természeteszerű után-zolt” s az „utánzolt” „természeteszerű”? Aztán meg őn azt kívánja a műkedvelőktől hogy a „művészet kívánalmának” feleljen meg? Hát oly korlátoltak őn nézetei, hogy a „műkedvelés” (dilettantismus) természeteszi a „művészet”? Sajnáljuk! Egyébiránt, óhajtjuk t. lapírtáruk érdekében, hogy referensei dolgozatait kissé figyelmesebben vizsgálja meg, és midőn Referens úrnak azt kívánjuk, hogy jövőben csak oly dol-gokban rugassa meg magát a Pegazussal, a melyekhez ért, az ügyet befejezettnek nyilvánítsuk részünkről, de ezeket az igaz-ság, részrehajlatlanság érdekében el kellett mondanunk. (Darázs).

Egyház látogatás.

(Folytatás.)

Ugyan az nap délután megindult a menet Legéndi felé, főpásztorunk szolgálatára állván Prónay Péter úr fogata. Beoskén áthaladva, nemokára találkoztunk a legén-di egyház küldöttségével és üdvözlőre a főpásztort, s beérve Legéndre az egész küldöttség Kálmán Zeigmond felügyelő úr há-zánál lett elszállásolva, hol is a felügyelő úr fia üdvözlő főpásztorunkat. Ezekután a paplakon a lelkész és segéde szívélyes üdvözlőleik után felolvasatott a jegyzőkönyv, mely szerint Legénd 1681 körül alakult anyaegyházra s eddig 19 lelkész, ismert tanítója pedig 11 volt; Lelőkszám 284, tanuló 27. — Ezek után vissza térv felügye-lő úr házához, ott fényes asztali várt, mely-nek hossza vége nem volt.

Másnap a dísz templomban, az isten tiszteltetű segéd lelkész Laustják N. úr buzgó szónoklata után főtanfelendő úr into a híveket, hogy a hit és erény országát keressék. A nevezett segédlelkész urat pedig lelkész helyettesnek nevezte ki, mivel az eddigi lelkész Kiska János úr előrehaladott kora miatt a teendőket végezni már nem képes.

Ugyan az nap t. i. aug. 23-án megin-dult a helybeli felügyelő fogatán ő főtanfelendőség Agárd felé. Agárd határan Ed-vi Illés Ödön helybeli felügyelő úr, Agárdon pedig a nevendékek és a lelkész üdvözlőlei után felolvasatott a jegyzőkönyv, melyből kitűnik, hogy Agárd már 15-ik században létezett, mint anyaegyházának meglevő törté-nelme csak 1785-ig vihető fel, az előtt Bánknak leánygyülekezet volt. Ha bár vannak történeti adatok, hogy már 1703 körül Agárd ev lelkészekkel bírt, s hogy később a nőtineai plebánnus kezeltése aláha-jtatott, valószínűleg Althán váci püspöknek ki akkori időben szaktatta a váciájéki pro-

testanaokat, róható fel. 1785-től mai napig volt 6 lelkész és 10 tanítója. Lelőkszám 376, tanuló 68.

Aug. 24-én meglátogatta főtanfelendő úr az iskolát, azt különösen a magyar nyelv-ben járatlanság meemébe ültől s ennek pótlására intő a tanító.

Aug. 25-én tartatott az istentisztelet, hol is a helybeli lelkész Gál Mihály úr 1 Tim. 1, 12—17 alapján megható szavak-ban esetelt: hogy a Jézus itélésének igaz-ságos és kegyes: mire ő főtanfelendőség mintegy válaszolva s az előbbi bővíve értékesít, hogy a Jézus e világ előtt hittel és cselekedettel kell vallani.

Itt az istentisztelet után a lelkész és a hívek között felmerült vitás kérdések a lelkész békülékony lelkülete s a püspök úr tapintatos eljárása által egészen mind a két fél teljes megelégedésére egyenlítették ki; különben Agárd lelkes felügyelője Edvi Illés Ödön úr buzgó s buzgó lelkész-nek egyttias működése ezen egyház felvi-rágoztatását előre sejteti volánk Edvi Illés Ödön úr a visitáció alkalmából fényesen feldíszít és oltárt.

Ezek után a kedélyes papi család körében pohár köszöntések között folyt le a vidám ebéd, midőn Petőny felé indultak s oda érve lelkesen üdvözlöttünk a hely-beli lelkész Plachy János úr által.

Itt a jegyzőkönyv egyáltalában semmi rendelkezni valót nem mutatott fel, min-denben béke és rend uralkodik. A jegyző-könyv történeti részéből azonban kitűnik, hogy Petőnyben valaha szerbek, ezek elmenetle után reformátusok laktak, s ezek után tótajk. evangélikusok telepedtek le, s anyaegyházát 1783-ban alakultak, a mely időtől fogva 7 lelkész és 10 tanítója volt. Lelőkszám 326, tanuló 51.

Következő nap tartatott az isten tisz-telet, hol főtanfelendő püspök úr ezen ma-roknyi buzgó híveket apostoli szavával buzdította a hitbeni állhatatosságra, még pedig a hitbeni egységet abban való gyá-rapodást ajánlja különös figyelmükbe.

Innen délutáni órákban, azaz aug. 26-án indultunk Bánkfő felé a határon Varga János banki földbírtokos ugyan azon helyen üdvözlő főtanfelendő urat, ahol ez előtt 40 évvel ugyan ő boldogult édes atyját Dr. Szaberdényi János akkori superintendens urat. Bánkra megérkezve, a helybeli lelkész lelkes üdvözlőle után Szontágh Pál úr várt a Püspök urra, mint asp, helyettes fel-ügyelő.

Itt a jegyzőkönyvből kitűnik, hogy e község eredeti lakói reformátusok voltak de miképpen punitáltak ki, nem tudatik, 1680 körül Zichy és Balassa földbírtoko-sok ag. hitv. ev. lakosokkal népesítették be a községet, s ezek eleinte egyháziilag Bodonyhoz voltak csatolva, 1699-ben ala-kult anyaegyházra, eddig volt 13 papja s 15 tanítója. Lelőkszám 884, tanuló 50.

Itt a tanterem felette rosz s ennek új-beli építése elrendeltetett.

Idetartozik a nógrádi rendszermitett leánygyülekezet, hol a múlt évben 3—4 gyermek az ottani tanító által oktatásban részesült.

Aug. 26-án tartatott az istentisztelet amidőn a helybeli lelkész szép beszédében Math. 6, 33 alapján fejtegette: Hogy a Jé-zus eljövételének egyedüli oálya volt isten országát e földön megalapítani, miért is mily tulajdonok díszítsék az isten orszá-gának valódi tagját, mit eszközöknek be-n-rünk azok, s miképpen lehet azokat elsa-jtítani: mire főpásztor ur az isten eme orszá-gának főfelöltetét a hitben, még pedig élő és munkás hitben látja, s hogy lakosok ő bennük is ily élő és munkás szó hirdít-ja őket. Fejtegetésében felülélt azt is, hogy az élő és munkás hit megőrz: az embert s a ténektől, s az erény megasztos utaira vezérli az embert. Különösen felémelt az itt divó usorát és a nevelés ügy elbanyagolt állapotát, mint ezen élő hittel ellentétben levő tényeket.

Itt elrendeltetett az anyában évenként négyzori, horpácsi leánygyülekezetben po-dig háromszori magyar isten tiszteltetnek tartása.

HIRDETÉSEK.

Egy teljesen jókarban levő

Schweighofer-féle zongora szabadkézből, jutányosan eladó;

3-1

a venni szándékozók jelentkezzenek e lap kiadóhivatalánál.

Árverési hirdetemény.

A divényi seniorális kókkői uradalmat közösen illető felsőesztorgályi korecsma s az abban gyakorolható italmórési jog 1879. év január 1-től 1881. év december végeig terjedő 3 évi időtartamra 1878. évi október hó 21-ik napján d. e. 10 órakor B.-Gyarmaton a Zichy fogadó 1-és számú szobájában tartandó nyilvános árverésen a leg többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Egy évi bérösszeg kikiáltási ára 280 frt o. 6., bánatpénz ennek 10 száztólija.

A haszonbérleti egyéb feltételek az árverés napján megtekinthetők. B.-Gyarmat, 1878. október 4-én.

Az uradalmi kormányzóság.

A divényi seniorális uradalom által három negyed részben és Mihálovics József ur által egy negyed részben közösen birt terényi korecsmáltatási jog és közös korecsma épület, a nevezett birtokosoknak alulírott szolgabíró előtt tartott tárgyalás alapján közös megállapodásuk folytán 1878. évi október hó 18-án d. e. 10 órakor Terény községében az alábbi feltételek mellett nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni, mire az árverezni kívánók csennel meghívotnak.

Árverési feltételek:

- 1-ször. Egy évi bérösszeg kikiáltási ára 1015 frt, bánatpénz ennek egy negyed része, a leg többet ígérő tartozik ezen letett bánatpénzt az árverés befejeztével az egy évi bérösszeg egy negyed részére kiegyesíteni, mely összeg a bérleti időtartama alatt az uradalom pénztárába fog elhelyeztetni, s az csupán az utolsó bérleti év haszonbérébe fog betudatni.
- 2-ször. Bérleti időtartam 1879. január 1-től 1881-ik év végeig.
- 3-ször. Az épületek tűzár elleni biztosításáért fizetett díjat tartozik bérli az uradalomnak visszatéríteni.
- 4-ször. A bérbevevő épületeket tartozik bérli évenként tisztáltatni és az előforduló javításokat azon megtenni.
- 5-ször. A bérbevevő évenkénti törtenik.
- 6-ször. A haszonbérbe adni tilos.
- 7-ször. A szerződés és nyugták bolygái bérli terheül tekintetnek.

Kelt Sairákon, 1878.zept. 12-én.

Oláh József,

az árverés eszközésére felhívott járási szolgabíró.

Alólírott a nagyérdemű közönség különös figyelmébe ajánlja

a legjobb minőségű amerikai varrógép-raktárát

gyári árak mellett. Továbbá van szerencsése a n. 6. közönségnek tudomására hozni, hogy üzletét a mostani időnyok megfelelőleg a legújabb divatú kelmékkel, u. m. téli kendőkkel, barchettokkal, vatmulokkal, ugyszinte vászonneműk: rumburgi vászon, sifon; selyem szalagok minden színben; pottendorfi kötő pamut, a mindennemű rövidáru cikkekkel elláttam, melyek gyári áron adatnak el. A t. közönség figyelmébe ajánlja magát

BÖHM J.

9-5

B.-Gyarmaton, Gazdik Lajos ur vaskereskedése mellett.

KÖLCSONT

sonjegyek, állampapírok, részvények, kötelezvények és másnemű értékpapírok ad 8%-ra

GRÜNVALD MÓR

bank- és váltó-üzlete

Budapestián Váci utca 9. szám alatt.

Orvosi helyi és vidéki ügyintéző, kedvező feltételek alatt elfogadhatom.

(10-4)

Hirdetemény.

Két igen jó munkaképes,

8 ló erejű cséplőgép

(Robey és Garrett londoni cégtől)
elevátorral együtt,
valamint

egyeb gazdasági eszközök
a gyári ár feleért eladó.

A cséplőgépek kívánságra
gőzzel megpróbáltatnak. Bő-
vebb felvilágosításra szolgál

Weisz Jónás

mint Wilhelm Ferencz
teljhatalmasítottja, B.-Gyar-
maton, a Szécsényi-utcában.

3-2

Dr. HANDLER MÓR,

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész gyógyít gyökerezen, fényes és tartós siker biztosítással
mellett mindennemű

TITKOS BETEGSÉGEKET

- 1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint: magömléseket, az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolysást, különösen a TEHETETLENSÉGET (elgyengült férfierőt);
- 2) húgycsőfolyásokat (még oly idültakat is), a nemzórészek bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsúszásaiban.
- 3) húgycsőszűkítéseket,
- 4) friss és idült nyákfolyásokat, nőknél az ugynevezett fehér folyást és az onnan eredő magtalanságot,
- 5) BŐRKIÜTÉSEKET,
- 6) a húgyhólyag betegségeit és vizeelési nehézségeket.

Rendel napokint: délelőtti 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig és este 7 órától 8-ig.

Lakik: BUDAPESTEN, Belváros, Kigyo-utca 2. sz. a Kigyo- és Városház-utca sarkán (Rottenbiller-féle ház) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógykezerek megküldetnek.